Štev. 140 V Trstu, v petek 23. maja 1919 Letnik XLIV

Izhaja vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3·—, pol leta L 18·— in celo leto L 36·—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm*). — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov *mm* po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1·—. Oglase sprejema inseratni oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As 20.

Mirovna konferenca.

Jugoslovanska neomajnost.

RIM, 21. »Epoca«, glasilo italijanskega ministrskega predsednika Orlanda, poroča iz Pariza: V francoskem časopisju se nadaljujejo razprave o uradnih pogajanjih med Italijani in Jugoslovani. Resničnost teh vesti se more zanikati v polni meri, ker so se taki neuradni poizkusi končali že pred tremi dnevi, ker se je na jugoslovanski strani pokazala absolutna nespravljivost. Trumbić se je izrazil z naslednjimi besedami: »Iz razlogov notranje politike ne moremo popustiti niti glede Trsta in Gorice. Če ju hoče konferenca dati Italiji, naj nam to narine in to narinjenje bomo trpeli vsled više sile. Popustitev pa je nemogoča. Clemenceau je sprejel danes zastopnika Jugoslovanov in se misli, da on, kakor drugi načelniki vlad nadaljujejo svoje delo za rešitev jadranskega vprašanja.

Italijanski predlog.

PARIZ 21. »Matin« piše da je reševanje jadranskega vprašanja zelo napredovalo. Italijanska delegacija je baje izrazila, da je pripravljena veliko popustiti glede ozemlja, ki ga londonski pakt določa Italiji, in ki ima pravico da ga zahteva, sklicujoč se na angleško in francosko lojalnost, o kateri je prepričana. Toda italijanska delegacija zahteva kot odškodnino za te koncesije, ki pomenja odrekanje na zasedeno ozemlje, na katerem prebiva 150.000 Jugoslovanov, da se prizna italijansko gospodstvo nad Reko, z vsemi mogočnimi gospodarskimi in političnimi jamstvi ter s sodelovanjem vseh prizadetih elementov pri mestni upravi. Toda nad mestom mora vihrati italijanska zastava. Toda Orlando želi odobritev celega kabineta, preden se sprejme »modus vivendi« ki je v tem času skoraj že določen, in kateremu se Wilson ne bo protivil. Kolonijska vprašanja, vplivne zone v Mali Aziji, razdelitev trgovskega brodovja osrednjih vlasti, ententna politika v Avstriji, — to so gotovo druga vprašanja, o katerih se bo razpravljalo.

Ameriški glasovi o vplivanju Wilsona na jadransko vprašanje.

NEW YORK, 21. »New York Times« obžalujejo, da ni Italije v novi zvezi. »New Yorku Herald« želi, da bi dobila Italija svoje naravne geografične meje. Isti list objavlja tudi razgovor z generalom Peppinom Garibaldijem. Revija »The Nation« napada silno predsednika Wilsona, ki da so vse demokracije stavile vanj svoje nade, ki a sedaj da je diskreditiran. Ker se je začelo dvomiti na njegovih idealih, vprašuje, je-li Wilson sam veroval vanje. Zdi se, da predsednik ni več zvest demokrat, marveč aroganten avtokrat, kompromitiran politik. »New York« obtožuje Wilsona trmoglavosti ko hoče Reko priključiti Jugoslaviji vkljub razliki naročnosti in običajev. »Citozen« pravi, da ameriško ljudstvo ne odobruje postopanja Wilsonovega. »Providenze Calletie« kritikuje vplivanje Wilsona na jadransko vprašanje. Revija »Maribone« pravi, da je svet uverjen, da so zahteve Italije pravične ter da bi bili centralni vlasti znagali veliko poprej, nego so Združene države stopile v vojno, če ne bi bila Italija pomagala zaveznikom. »Washington Post« brani suverenost Italije nad Reko. Ta list pravi, da bi se moral Wilson odreči ideje nasilstva na italijanskih prebivalstvih, sileč jih pod tuj narod, kršeč tako svoja načela svobode. Naglaša tudi, da ima Italija pravico do odškodnin za opustošenja v Furlaniji.

Kako misli Barrère rešiti jadransko vprašanje.

PARIZ, 21. »Matin« priobčuje rešitev jadranskega vprašanja, ki jo Barrère priporoča italijanski vladi. 1. Najpozneje do 30. junija 1923 naj mednaroden konsorcij zgradi pristanišče za Jugoslovane v Bakru ali Senju, v skladu z železniško progo v Zagreb. 2. Do tega časa bi Reko, ki bi jo lahko uporabljali Jugoslovani, upravljala v imenu Zveze narodov uprava, pod predsedstvom enega Italijana. 30. junija 1923, ali najpozneje, ko se ugotovi, da je zgradba jugoslovanske luke dokončana, bi Reka pripala Italiji. 3. Dalmacija bi pripadla Jugoslovanom, izvzemši Zadar in Šibenik, ki bi pripadla Italiji. — Glede dalmatinskih otokov bi se ravnalo po londonskem paktu. 4. Morala bi se dati vzajemna jamstva za religijo in šole skupinam obeh narodnosti, ki se nahajate na ozemlju, dodeljenem drugi. 5. Splitskim in dubrovniškim Italijanom, ter reškim, zadrskim in šibeniškim Jugoslovanom naj bi se dovolila izbira državne pripadnosti. Kakor pravi »Matin«, sta Orlando in Sonnino pristala na takšno rešitev, ki sta jo baje prizna a tudi poslanika Združenih držav in Angleške.

Brockdorffovo pismo Clemenceauu.

PARIZ, 21. Grof Brockdorff Rantzau je poslal 20. t. m. Clemenceau naslednje pismo: Gospod predsednik! Nemška mirovna delegacija naznanja poslati v kratkem zaveznim in pridruženim vladam o spodaj omenjenih točkah sporočila, ki imajo po njenem mnenju praktično vrednost: 1. Nota, vsebujoča teritorijalna vprašanja na zahodu; 2. nota glede Alzacije in Lorene; 3. nota glede zasedenega ozemlja; 4. nota glede dalekosežnosti obvez za poprave, ki jih je Nemčija prevzela; 5. nota, glede drugačnega praktičnega postopanja z vprašanji delavskih pravic; 6. nota glede postopanja z nemško lastnino na sovražnem ozemlju. Razun tega se pripravlja vsebina pripomb nemške vlade z ozirom na nekatere podrobnejše določbe mirovne pogodbe. Vzemši v obzir, da so zgoraj omenjena vprašanja deloma zelo komplicirana in da se mora o njih natanko razpravljati s strokovnjaki kolikor v Versaillesu, tokko v Berolinu, ter da ne bodo mogla biti rešena v 15 dneh od 7. t. m., čeravno se je nemška delegacija trudila, da bi mogla te note izročiti že v določenem roku, predlagam v imenu nemške delegacije, naj se vpošteva vsebina zgoraj navedenih not, ki so objekt diskusije in naj se nam dovoli zaprošeno podaljšanje roka, da jih zamoremo predložiti popolnoma izčrpane. Izvolite to pismo z naklonjenostjo sprejeti: Brockdorff-Rantzau. — »Temps« navaja v kratkem vsebino tega pisma, desete Brockdorffove note, ter pravi: Zavezniki poklicejo kmalu one nemške delegate, tudi če jim dovolijo podaljšanje, da precizirajo svoje zahteve, ker bo podaljšanje, dovoljeno delegaciji, zelo kratko. Včeraj zvečer je Brockdorff, ko je odposlal enajsto noto, sklical svet petorice pooblaščencev, ki sestavljajo njegov privatni svet, ter je prečital Clemenceauov odgovor na to glede poprave škod.

Podaljšanje bo dovoljeno.

PARIZ, 21. Misli se, da bo Nemcem dovoljeno podaljšanje roka za izročitev protinačrta mirovnih pogojev.

Predložitev nemškega odgovora odložena.

PARIZ, 21. Nemška delegacija je izročila snoči tajništvu konference novo noto, ki zahteva — kakor poroča »Petit Parisien« — podaljšanje roka za predložitev odgovora.

Odgovor Nemčije na pogoje entente.

BASEL, 21. Iz Frankobroda javljajo: »Frankfurter Zeitung« pravi, da se vsebina nemških protipredlogov na preliminarije opira na 14 toček Wilsonovih. Iz Berolina javljajo od avtoritativne strani, da je komisija za mir, ki se je sestala včeraj popoldne, sprejela soglasno načrt note, s katero odgovori Nemčija na ententne pogoje.

Vsebina nemškega odgovora.

BASEL, 21. Iz Frankobroda poročajo: »Frankfurter Zeitung« sporoča od avtorizirane strani o vsebini nemškega odgovora: Splošni del odgovora bo razpravljal predvsem o namenu zaveznikov, da bi Nemčijo ponižali z višine pogajateljice v to, da bi prenašala popolno izključitev nemške volje. Potem se neta sklicuje na Wilsonovo obljubo, glasom katere se imajo vršiti realna pogajanja. Nemška vlada predlaga nato, naj se nevtralnim osebam kot razsojevalcem predlože vsa vprašanja, ki se zde nerešljiva. Predvsem odklanja Nemčija enostransko sestavo razsodiščne komisije za vzpostave in mora zahtevati, da pride na nje mesto mešana komisija s pridodeljenimi izvedenci. Gospodarskih načel, ki bi jih določila enostranska komisija za vzpostave, ne bi mogla Nemčija sprejeti na noben način. In številke, enostransko določene za odškodnine vsled opustošenj v Belgiji in na severu Francije, se odklonejo radi ogromnih računov, ki se jim Nemčija mora upreti. Načelno se zahtevajo razsodišča, sestavljena iz nasprotnih in nevtralnih oseb, ki naj razpravljajo o vsečih vprašanjih gospodarskega značaja, kakor tudi o odškodninah za severno Francijo in Belgijo. Nota protestira proti odgovornosti, ki jo hočejo naložiti nemški republiki tudi glede zahtev entente do Avstro-Ogrske. Nota razpravlja o položaju Nemške Avstrije, ter pravi, da so se stari zavezniki Nemčije ločili od republike, vsled česar ni možno nalagati nemški republiki zahtev napram Avstro-Ogrski. Glede teritorijalnih vprašanj izjavlja nemška nota, da Nemčija ne more odnehati od gledišča programa Wilsonovega. Formuliran je predlog za sporazum glede zapadnih mej. Nota vztraja pri tem, da mora sistemizacija vzhodne meje temeljiti brezpogojno na narodnih večinah.

Četvorica proučuje problem Turčije.

PARIZ, 21. Četvorica glavarjev vlad je imela danes predpoldne sejo, posvečeno nadaljevanju turškega vprašanja. Niso prišli do nikakega definitivnega sklepa. — Petorica ministrov za vnanje stvari je ponovno zaslišala Huymansa in Karneleka o reviziji pogodbe iz leta 1838. Huysmansa so pozvali, naj razvije svoje predloge. Holandski delegat je zahteval rok za proučenje.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

Iz Pariza poročajo 21. t. m. tržaški »Eri Nuovi«:

Mirovna pogodba, ki se izroči dunajskim odposlancem je skoraj tako obširna, kakor je bila pogodba, izročena grofu Brockdorffu, ter vsebuje večje število onih 14 poglavij, v katera je razdeljena pogodba, ki je bila izročena Nemčiji.

Zveza narodov. Mednarodna delovna zakonodaja.

V celoti ste iz pogodbe z Nemčijo posneti prvo (Zveza narodov) in pa trinajsto (mednarodna delovna zakonodaja).

Meja Nemške Avstrije.

Drugo poglavje opisuje meje Nemške Avstrije. Meje so določene sedaj na vseh straneh in je le treba njih končne odobritve po svetu četvorice. Treba je edino le še določiti mejo napram Ogrski. Določena je tudi meja napram Italiji; natančno jo je še treba določiti v sextenski dolini in oni konec proti Trbižu.

Edina meja Nemške Avstrije, ki ostane nedoločena, je meja na Koroškem. V spornem okolišu celovškem se določi ljudsko glasovanje po enakem načinu in ob enakih poroštvih kakor za allensteinski okoliš v Vzhodni Prusiji. toda stvar še ni sklenjena končno veljavno in se podredi morda važnejšim sklepom.

Priznanje Jugoslavije, Češkoslovaške, Volinjske in Madžarske.

Tretje poglavje (evropske politične klavzule) je sestavljeno tako, da vključuje priznanje novih držav: Jugoslavije, Volinjske, Češkoslovaške in Madžarske, katerim določajo meje. To poglavje vsebuje tudi nove meje Rusije z Avstrijo, ki se smatra za dedično in nadaljevalko bivše avstro-ogrske države.

V tem poglavju se določa tudi nova meja med Nemško Avstrijo in Nemčijo.

Pogodba se sklicuje na člen 80. mirovne pogodbe z Nemčijo ter določa, da mora Nemška Avstrija v okviru meja, določenih po konferenci, ostati absolutno neodvisna in ta neodvisnost se ne more predrugačiti kot le s sklepom Zveze narodov.

Od evropskih političnih klavzul se predlože v podpis Nemški Avstriji one, ki odpravljajo mednarodno pogodbo iz leta 1839., tičočo se Belgije, potem pogodbo iz leta 1867., ki se tiče Luksemburške (bivša avstro-ogrska država je bila sopogodbenik v obeh), razveljavljenje pogodbe, sklenjene v Brestu Litovskem z Rusijo ter vse konvencije in dogovori, ki so odvisni od nje.

Algesiraška pogodba. Egipt.

Četrto poglavje vsebuje manjše število določeb kot pa v pogodbi z Nemčijo. V tem poglavju, ki govori o pravicah in koristih Nemcev, se nahaja odstop od maroške služnosti, izvirajoče iz algesiraške pogodbe, v prid Francoski ter priznanja angleškega protektorata nad Egiptom.

Vojaške, pomorske in zrakoplovske klavzule.

Peto poglavje, obsegajoče vojaške, pomorske in zrakoplovske klavzule, je posebne važnosti za Italijo. Doslej se je sprejel v načelu italijanski načrt, da se morajo tudi glede Avstrije in vseh pokrajin, ki so tvorile dele bivše avstro-ogrske države, iz katere je izšla iskra svetovne vojne, uporabiti določbe, naložene Nemčiji glede razorožitve. Uredba tostranskega člena pa bo zahtevala gotovo nekoliko dni.

Vojni ujetniki.

Šesto poglavje glede vojnih ujetnikov se v velikem delu uporabi tudi glede Nemčije.

Kazenske določbe, odškodnina, jamstva.

Sedmo poglavje bo govorilo o kazenskih določbah. Kakšne bodo te določbe, se še ne ve ničesar.

V osmem poglavju se razpravlja o obnovah in odškodnini, kakor v pogodbi z Nemčijo. Sprejelo se je načelo odgovornosti, ne samo Avstrije temveč vseh ozemelj, ki so pripadala dvojni monarhiji, tudi ozemlja, zasedenega po Italiji. Toda porazdelitev teh ozemelj in posebno razmere v nekaterih teh držav, ki so stopile na stran zavezniških držav, zahtevajo čisto posebno uporabo teh načel. Ko je padel načrt o carinski zvezi med vsemi temi ozemlji, ki se da raztolmačiti samo z željo, da bi se ustanovila ona proslula podonavska zveza, proučuje gospodarska komisija druge sisteme.

Vrnitev umetnin.

Posebno poglavje govori o umetninah in dragocenostih, ki se izroče Italiji v odškodnino za škodo, napravljeno v Benečiji in v mestih, ki so bila bombardirana po letalcih. Vse to pa ni v nobeni zvezi z vrnitvijo umetnin, doseženo po italijanski premirni komisiji na Dunaju. Vrnile so se tu le umetnine, ki jih je po krivici vzela in si jih pridržala bivša avstro-ogrska vlada.

Zračna plovba, vodna pota, železnice.

Enajsto in dvanajsto poglavje boste govorili o zračni plovbi ter vodnih potih in železnicah, oziroma se deloma povzamejo tudi v pogodbi z Avstrijo. Pogodba vsebuje posebne določbe za vse, kar se tiče Donave. Kakor se zdi doslej, ne bo novih določeb, če se upošteva, da avstrijsko ozemlje, kakor se more reči, ne rabi nobeni drugi državi, bo pa treba v prid Avstriji določeb glede železnic in pristanišč zavezniških držav, če bi se v resnici hotela Avstrija odtrgati od Nemčije tudi glede prometa.

Poroštvo za izvršitev. Razne klavzule.

Štirinajsto poglavje (poroštvo za ivršitev) se posname s potrebnimi izpremembami. Tako tudi petnajsto poglavje (razne klavzule).

Med temi zadnjimi se nahajajo določbe glede švicarske nevtralnosti, gorenje Savojske, okoliša Gaxa ter francoskega pokroviteljstva nad Marokom. V tem poglavju se potrdi tudi predlog premirne komisije glede odškodnine za palačo Venezia in vile, ki so bile last nadvojvodov.

Poročevalec omenjenega lista pripominja: Razprava v tretjem poglavju, ki govori o teritorijalnih vprašanjih, bo najbrž precej dolga in živahna. Pomisliti je treba, da se bo moralo razpravljati tu tudi o italijansko-jugoslovanski meji ter jugoslovanski meji napram Bolgarski in Romunski, ki še ni določena, ter o črnogorskem vprašanju in mejah napram Albaniji.

Ker se pač noče več odlagati izročitev pogodbe Avstrijcem, da se razprava o vseh teh mejah nadomesti s splošno klavzulo, ki bi obvezavala Avstrijo, da prizna one meje, ki jih konferenca pozneje določi.

Italijanski ministrski svet ob državni meji.

RIM, 22. Ministrski svet se je sestal danes v Oulxu. (Oulx je mestece v Piemontu ob železnici, ki vodi iz Torina skozi montceniški na Francosko, tostran italijansko-francoske meje; prip. ured.) Bili so navzoči vsi ministri, izvzemši Sonnina, ki je ostal v Parizu, Colosima, ki je ostal v Rimu, Fradeletta, ki se nahaja na inspekcijskem potovanju po osvobojenih zemljah, in Villo, ki je še bolan. Ministrski predsednik Orlando je razsežno poročal ministrskemu svetu o delovanju italijanskih odposlancev v Parizu, ki se je vedno ravnalo in se tudi nadalje ravna po izjavah, podanih vladi v zborničnej seji 29. aprila in slovesni zaupnici, s katero so bile potrjene. Tekom nato sledeče razprave je ministrski predsednik razlagal velike težave, na katere naletava izvršitev narodnega programa z ozirom na zapletena vprašanja in mnogostranske koristi, ki v tem trenutku razburkavajo mednarodno življenje, težave, na katerih odstranitev delujejo italijanski odposlanci v Parizu in mora sodelovati vsa država s trdno svojo disciplino. Svet je ugotovil ponovno, da se strinja s predsednikom in je poskrbel za popolnitev italijanskega odposlanstva na mirovni konferenci v smislu potrebe dela. Trajal je od 14 do 20. Ministrski predsednik Orlando in minister Crespi sta odpotovala nato v Pariz, ostali ministri pa v Rim.

Italijanske pripombe.

Italijanska javnost komentira zelo živahno ta izredni dogodek, da je ministrski predsednik Orlando sklical ministrski svet na mejo. Tako poroča tukajšnji »Eri Nuovi« iz Rima:

»Nenadno odpotovanje ministrov na mejo, da se snidejo tamkaj z ministrskim predsednikom, je v rimskih krogih izzvalo kar najživahnejše razburjenje. Ni mogoče povedati vseh kar najraznovrstnejših komentarjev v tem pogledu. Splošno se misli, da je Orlando v odločilnem trenutku, ko gre za rešitev italijanskega vprašanja, ki naj se vstavi v pogodbo, ki se predloži avstrijskemu odposlanstvu, sklical svoje ministrske tovariše, da prevzamejo odgovornost za to važno odločitev. Časopisje govori zelo oprezno. »Giornale d' Italia« je precej optimističen.«

Drugo poročilo istemu listu iz Rima pa pravi: »Položaj označuje sklicanje ministrskega sveta na mejo. Komentarji v političnih krogih so kar najživahnejši in še tembolj, ker so ministri nenadoma odpotovali po dolgem ministrskem svetu, v katerem je podpredsednik Colosimo na podlagi Orlandovih sporočil podal podrobno poročilo o italijanskem položaju na mirovni konferenci. Po dobljenih informacijah se zdi, da je **Italiji priznana posest otokov, kakor je bila določena v londonski pogodbi, ter Zadra in Šibenika, da pa se ostali del londonske pogodbe črta, da se omogoči sporazum glede italijanskih pravic do Reke, na katere se londonska pogodba ni ozirala. Toda, kakor se zdi, se ne govori več o italijanski posesti Reke, temveč samo o pokroviteljstvu ali mandatu.** Z druge strani se vesti o definitivnem odstopu Salandre in Salvago Raggija od odposlanstva na mirovni konferenci dodaja danes vest o nenadni vrnitvi Barzilaia. Ta vest napravlja vtisk, da ti trije smatrajo koristi in pravice Italije za težko oškodovane ter nočejo sprejeti nikakršne odgovornosti. Barzilala s nestrpnostjo pričakujejo v rimskih krogih, ker upajo, da poda pojasnila o zadnjih fazah pogajanj. V rimskih političnih krogih se pričenja razpravljati o vprašanju, ali bi ne kazalo zavrniti pogodbo, če bi ne vsebovala dostojne rešitve reškega in zadrskega vprašanja ter gospodarskih in kolonijalnih razdelitev.«

»Nazione« poroča iz Rima, da je ministrski svet v Oulxu treba smatrati za čin politične korektnosti z Orlandove strani napram ministrskim tovarišem, ki imajo soodgovornost, v odločilnem času pogajanj za rešitev italijanskih vprašanj. Kakor javlja pariški »Matin«, bi bila definitivna rešitev, kakor jo je zavitala italijanska vlada, obstoječa v italijanski vrhovni oblasti nad Reko proti temu, da bi se Italija odrekla priklopitvi slovenskih ozemelj v Dalmaciji ter priznala Jugoslovanom razsežna poroštva, gospodarska in politična, sprejemljiva za konferenco. Nasprotno pa Wilson neomajno vztraja na svoji nespravljivosti in noče sprejeti niti te rešitve. Ministrski svet se je torej sklical, da določi smernico za nadaljna pogajanja in morebitne ukrepe, nanašajoče se na zadnje podatke teh pogajanj. Za izročitev mirovne pogodbe Avstrijcem ostaja določen dan 26. t. m. in dotlej morajo biti italijanska vprašanja rešena. Ministrski svet je razpravljal o vsem italijanskem vprašanju, kolonijalnih vprašanjih, vplivnem pasu v Aziji, porazdelitvi trgovinske tonelaže in politiki napram Avstriji. Sedaj bo postopanje italijanskega odposlanstva odvisno od dejstva, kako sprejmejo zadnje italijanske pogoje zavezniki in Wilson.«

Italijansko časopisje obsoja vladno politiko.

»Corriere della Sera« zahteva od italijanskih pooblaščencev na mirovni konferenci, da naj pojasnijo narodu položaj. »Italija mora takoj izvedeti, kaj so zahtevali njuni zastopniki in kaj so dobili v nagrado za svojo dobrosrčno popustljivost, kako so uporabljali svoje glasove, ki so jih imeli v svetu desetorice, in svoj glas, ki so ga imeli v svetu četvorice.

»Idea Nazionale« pravi, da je Italija osamljena v svetu, dejanski izključena na konferenci iz sveta velevlasti, z vsemi svojimi teritorijalnimi in kolonijalnimi vprašanji nerešenemi ali rešenimi proti italijanskim koristim. Da se izognemo diplomatskemu osamljenju Italije, se italijansko odposlanstvo ni hotelo vrniti v Pariz in postaviti podpisa Italije pod preliminarno pogodbo z Nemčijo. Danes je osamljenje dovršen čin in vse naše diplomatsko orožje je skrhano. To je vse.«

»Giornale del Popolo« piše: Ali bo italijanska vlada zmožna, da si izmisli protiukrep? V resnici, dvommo. Prošlost in sedanjost nam ne dajete preveč zaupanja. Sicer pa: kedaj se sestavi narodni odbor, ki postavi spomenik Sonninu?«

Enako ostro pišejo tudi »Secolo«, »Tempo« in drugi listi. Posebno ostra pa je »Novissima Italia«, ki očita Orlandu, da je izrabil parlament in ljudstvo, da bi z njuno pomočjo pokril svoje zmote. »Dejal je, da vsled pogojev, ki jih je stavila konferenca Italiji, ni mogel več ostati v Parizu, in dežela mu je klicala: bravo! Potem pa se je, ne da bi bil vprašal parlament ali narod, vrnil v Pariz, tjakaj, kamor je rekel, da se ne more vrniti, če ostanejo razmere take, kakor so bile, ko je odhajal. Vrnil se je, Italiji, ki je vsa v skrbeh, pa ne sporoča niti besedice, ki bi dajala jamstvo, ki bi zagotavljala izpremembo, ki bi obljubljala pridobitev, ki gre njegovemu postopanju in odločni volji naroda.« »Torinska Sera« pa pravi, da se o vseh najvažnejših vprašanjih ne ve ničesar, da javnemu mnenju manka informacij in potemtakem tudi orijentacije.

IZ FRANCIJE.

Zveza med Francijo in državo SHS.

RIM 21. Agencija »Volta« prinaša vest, ki prihaja baje iz nekih diplomatskih krogov, da se francoska vlada pogaja z jugoslovansko o ustanovitvi vojaške zveze med Francijo in državo SHS, enake že ustanovljeni zvezi med francosko republiko in Grčijo. Sedanja politika zaveznih vlad glede vprašanj, pri katerih je prizadeta Italija, bi se lahko tolmačila z dejstvom, da se je Francija že zadostno osigurala s tem vojaškim dogovorom, ki je že sklopljen ali se sklepa. Iz tega baje izhaja zanimanje zavezniških vlad za ustanovitev velike podonavske konfederacije, v kateri bi Jugoslavija predstavljala hegemonijsko skupino. Jugoslovanska hegemonija bi zagotovila protigermanski in frankofilski značaj nove konfederacije, ter bi zaprla Nemcem pot na vzhod in pomagala francoski razširitvi na balkanski polotok. Istočasno bi se na ta način ustvarila protiutež proti Italiji.

IZ SRBIJE.

Zahteve države SHS na odškodninah.

BELGRAD, 21. »Narodna Politika« objavlja: Naše zahteve po odškodnini se dajo označiti takole: Vojni troški dosezajo tri milijarde, škode na zdradbah in državnih cestah 2 milijardi in 100 milijonov, škoda, ki so jo trpeli zasebniki, 6 milijard. Naša delegacija zahteva odškodnino 15 milijard.

Burne razprave v skupščini.

BELGRAD, 21. Med razpravo o poročilu verifikacijske komisije za mandate je prišlo do burnih prerekanj med demokrati in radikalnimi nacijonalci. Te poslednje so demokrati obdolževali nelojalnega vedenja.

Kurs dinara.

BELGRAD, 21. Ministrski svet je objavil naredbo, ki določa kurz dinara v razmerju s krono s 100 za 300.

Uravnava valute.

BELGRAD, 21. Minister za finance Ničić je podal baje važne izjave, v katerih je rekel med drugim: Bliža se trenutek, ko bomo morali urediti valuto. Razmerje med krono in dinarom se določi pozneje. Rekel je tudi, da je vlada pripravila načrt za ustanovitev emisijske banke. Kot jamstvo za emitirane bankovce bodo služile državne posesti.

IZ SLOVENIJE.

Poštni promet med Slovenijo in Nemško Avstrijo.

LJUBLJANA, 21. Z dnem 17. t. m. je zopet začela poštna služba med Slovenijo in Nemško Avstrijo in Češko-Slovaško. Do sedaj so samo odprta navadna pisma, priporočena pisma, vzorci in tiskovine.

Iz Prekmurja.

RADGONA, 21. 300 slovenskih beguncev je poslalo brzojavko, proseč pomoči. Zapustili so svoje hiše vsled napredovanja ogrskih boljševikov.

Boji s koroškimi Nemci.

LJUBLJANA, 21. Tiskovni urad objavlja: Sovražno topništvo je oddalo nekoliko strelov severno Slovenjega Gradca. Tekom dneva ni pehota prišla v boj na nobenem mestu. Sicer je položaj neizpremenjen.

IZ HRVATSKE.

Tuje tvrdke pod prisilno upravo.

BELGRAD, 21. Vlada je odredila, da je več tujih tvrdk, ki imajo sedež na Hrvatskem, stavitl pod prisilno upravo.

Transporti avstrijsko nemških ujetnikov.

ZAGREB, 21. Včeraj je dospel v Zagreb prvi transport vojakov Nemške Avstrije, ki so bili za-

---

PODLISTEK

...ije in Li'je veleuma Ksenila Vršeckega.

Spisal: **Stanko Kelémen.**

Čas je, da posvetimo Ksenilovim roditeljem nekaj besed. Ksenilovi pradedi so bili prav ta prav Hrvati, in so se preselili v 18. stoletju na Štirsko. Ksenilov ded je imel veliko posestvo na prijaznem griču. Bog je blagoslovil njegov zakon nenavadno bogato. Leto za letom se je oglašala neutrudljiva štorklja: toda nikoli prazna: Matijašek, Mihalek, Venček, Prašek, Miklošek, Franček, Lizika, Micika, Vanček secundogenitus.

Ne zahtevamo od čitateljev, da bi si vtisnili v spomin vsa ta imena. Dovoljujemo samo to prošnjo do cenjenih čitateljev, da naj zvrnejo svojo pozornost na te le: Matjaš — je postal župnik; Treza njegova vsemogočna gospodinja; Mihelj je dobil posestvo. V zakonski jarem si je vpregel neko ženo, ki je imela: to slabo lastnost, da je bila lepa, bogata in lena. Bahala se je s tem, da še v svojem življenju ni rezala ničesar druzega, nego meso in klobase...

Ker nista držala na Boga nič, ali pa le malo, in sta kršila njegove zapovedi, ju je kaznoval z duševno slepoto, tako, da nista videla, kako da se je vsled njunega razsipnega življenja podedovani kupček blaga manjšal in manjšal, dokler ni zginil. Potem pa je prišel boben.

Ker pa je zapravil brezvestno tudi dedščino svojih bratov in sester, za to so ubožali tudi ti... razven prej imenovanega župnika, ki si je z umnim gospodarstvom pridobil okrogel kupček, tako, da niti poznal ni več svojih sorodnikov... Ubožal je tudi Draš, Ksenilov oče. Preskrbel si je kot zakonsko polovico ženo vrlo in krasno, toda s posvetnim namenom slabo oblagodarjeno — viničarko. Morda je za marsikaterega čitatelja beseda »viničar« nov pojm. Da se ne bomo mudili predolgo pri razlaganju, pripominjamo, da viničarji sede v svetovni klasifikaciji v isti klopi, kakor indijske parije, turška raja in laški koloni. To so ljudje, ki sejejo, a ne žanjejo; ki se pehajo vse leto v vinogradu tujega gospodarja, v jesen pa gledajo s tužnim srcem, kako odvažajo na vozovih v mogočnih sodeh »to žlahtno vinsko kapljico.« Njihovi gospodarji, ki jim dajejo stanovanje takove vrste, kakor sem prej eno opisal; izsesavajo iz svojih Zurugurijev, »zidanice« imenovanih, to čilo ljudstvo do zadnje kaplje krvi.

Umljivo je, da pri takih okoljščinah značaj teh ljudij ne more biti posebno prikupljiv, toda o tem pozneje.

Ob rojstvu velikih mož se vrše čudoviti dogodki. Kako pa je bilo ob rojstvu našega junaka, nisem mogel ugotoviti.

To je gotovo, da je tisti dan, ko je zagledal Ksenil luč sveta, nastal tako ljut vihar, in je taka toča rožljala, da niti najstarejši možje niso pomnili enacega. Žalibog, toča ni nič nenavadnega: pač pa to, da so pravili nekateri pismouki, da je ravno isti dan zmaj — ki leži v našem trgu — tako, da ima pod cerkvijo rep, pod Repičevim hramom pa glavo — dvigal svojo ruso truplo.

Seveda so nekateri, ki hočejo vse boljše vedeti, pravili, da je to liberalni zmaj, ki se je tresel pred novim gospodom župnikom (bil je namreč inštaliran isti dan). Naj je torej ta zmaj narodnjaškega ali naprednjaškega mišljenja, pisec misli, da ima ta zmaj teško kaj k naši stvari.

Kedo bi pa še celo to verjel, kar je Štefic, neki faliran študent, toda pesnik za domačo potrebo, pripovedoval v nekem madrigalu.

Spal je namreč isto noč v podstrešju Ksenilove hiše, in je videl baje skoz luknjo, kako so pristopile k novorojenemu detetu tri bele žene Sojenice, in da je rekla prva: »Jaz prisojam temu detetu veliko zlega in občutno srce; druga pa: »Jaz mu prisojam bistrega duha, da spozna prav globoko vso ničevnost človeško.« Tretja pa je rekla: »Jaz mu prisojam velikosrčnost: izpozna sicer vso človeško zlobo, toda preziral jo bo.«

Verjami, kdor hoče, dasi avguracija ni bila tako slaba.

(Dalje.)

jeti v bojih na Koroškem. Ko so jih okrepčali, so nadaljevali pot proti Brodu.

IZ ČEŠKO-SLOVAŠKE.

Konflikti med Madžari in Čehi.

PRAGA, 21. Zbravši velike sile na obeh straneh Szylaka, so Madžari napadli češke čete. Obrambna črta češko-slovaška gre od Ipola preko Nytre-Palekfalva-Jeszte. Na podonavski fronti in vzhodno Slovaške je položaj neizpremenjen. Čehi so na svojih obrambnih črtah odbili madžarske napade, ki so bili zlasti v odseku Hildeg zelo srditi. V Pinczu so Čehi sestrelili en sovražen zrakoplov.

IZ RUSIJE.

Litavci zasedli Rigo.

BAZEL 21. Iz Berolina poročajo: Listi poročajo iz Kopenhagena, da so litavski lovci zasedli Rigo in postreljali večino boljševiških prebivalcev.

Boj do zadnje kaplje krvi.

BASEL, 21. Iz Revala poročajo: V slovesni seji konstituante 19. majnika je bila proglašena neodvisnost estonske države. S 93 od 94 glasov je bila odobrena izjava, ki pravi, da se bo estonsko ljudstvo branilo do zadnje kaplje krvi proti boljševiškim ogrožanjem. Ruski poslanci so se vzdržali glasovanja.

Anglija podpira protirevolucijonarno vojsko.

LONDON, 21. Kakor se zdi, hočejo zavezniki resno podpirati vojsko generala Denikina. Anglija je pripravila orožja in topov za 250.000 mož. Prva pošiljatev tega materijala je že dospela na določeni kraj. Drugo je ali že na poti, ali pa pripravljeno za odposlatev.

Avstro-nemški žurnalist, ki hoče prekaniti cenzuro.

SAINT GERMAIN, 21. Neki žurnalist avstrijske misije, poročevalec lista »Neue Freie Presse«, Frischauer, je predložil cenzuri neko brzojavko, a na to se mu je posrečilo, da jo je zopet dobil v roko in izpremenil besedilo. Pravilo, da bo Frischauer izgnan.

Letalec Hawker ponesrečil?

LONDON 21. Vsi upi, da se najdeta Hawker in Grieve, ki sta podvzela let čez Atlantski ocean, padajo eden za drugim. Navzlic natančnemu raziskovanju morja okoli irske obali, ju niso vendarle našli. Razmere na morju jemljejo vsako upanje, da je rešila drzna letalca ladjica, v katero bi se bila mogla zateči. Zadnje upanje nudi še možnost, da sta se letalca rešila na kakšno ladjo brez radiotelegrafskih aparatov, ki ne more vesti o rešitvi naznaniti. Povsod vlada najhujši pesimizem in večina misli, da sta Hawker in njegov tovariš našla v morju grob, dostojen njih junaštva. Na Angleškem in na Irskem vlada velika indignacija radi neobzirnosti vlade, kateri se pripisuje krivda nesreče, ki je zadela britansko aviatiko. Večina naglaša, da ni imela vlada niti toliko čuta, da bi razumela, da je Hawker tvegal težak poizkus v tako obupnih razmerah, samo da zapreči, da bi v angleško-ameriški tekmi za zračno prvenstvo zmagal sin Združenih držav. Hawkerjeva žrtva je zato tim velikodušnejša in odgovornost angleških oblasti, pa naj se navajajo kakršnasibodi opravičevanja, tim večja.

Wilsonova poslanica ameriškemu kongresu.

Predsednik Wilson je doposlal ameriškemu kongresu iz Pariza daljšo spomenico, v kateri razpravlja: o mirovnih pogajanjih, o novih odnošajih med delom in kapitalom, o pričetku velikega industrijalnega in poljedelskega delovanja, o fiskalni politiki, zaščitnih carinah, o ženski volilni pravici in o svojem povratku v Washington.

Poslanica začenja z živim obžalovanjem predsednika, da ne more osebno odpreti izrednega zasedanja kongresa, ali absolutno uverjen je o potrebi, da prouči razne naloge upravnega leta 1919-1920.

Wilson govori le na kratko in mimogrede o **mirovnih pogajanjih,** naglašujoč enostavno razburjenost dobe od podpisa premirja sem. Pravi, da bi bilo prenagljeno, ako bi razpravljal o pogojih mirovne pogodbe, in tudi če bi izrekal sodbo o njih poprej, dokler ne zadobe vseskupne formule.

Po tem kratkem uvodu govori predsednik o problemih notranje zakonodaje Zedinjenih držav. Noče izrekati nikake sodbe glede **notranje zakonodaje,** dokler je odsoten od Zedinjenih držav; dokler je brez vsakdanjega kontakta z intimnimi viri informacij in nasvetov. Vendar je upoštevati številne probleme, na katere more v resnici obrniti pozornost, četudi le v splošnih potezah.

Problem, ki nadvladuje vse druge v vseh krajih, kjer žari sedanje veliko delovanje: je **problem dela.** Pod problemom dela ne razumeva on problema dobre industrijalne produkcije. Nanaša se na bolj važno in življensko vprašanje. Kako naj moški in ženske, ki delajo v svetu dnevno, dosežejo progresivno boljšanje svojih razmer, svojega dela, da bodo bolj zadovoljni, da se bo bolje postopalo žnjimi v skupnosti, pri industrijah, ki žive od njihovih naporov? Ne moremo živeti svojega častnega življenja kot narod, ali izpolnjevati svoj razvoj kot industrijalna skupnost, **če kapital in delo ostajata v razmerju nasprotstva,** namesto da bi bila združena. Gledata, kako bi nadvladala drug drugega. To dovaja v zagato in sedanja zakonodaja dela je v glavnem vprašanje, ki se tiče držav vsake posebej.

Tisti, ki v resnici žele, da se pričnо nove razmere med kapitalom in delom, morejo najti prijateljsko rešitev. Federalna zakonodaja more storiti več, nego je storila doslej zakonodaja posameznih držav. Posebna svrha v tem bistvenem predmetu mora biti iskrena demokratizacija industrije, temelječa na polnem priznavanju pravic. Tisti, ki delajo — pa naj bo njihova stopnja katerakoli — morajo biti na bolj sistematičen način udeleženi pri sklepih, ki se nanašajo na dobrobit in funkcije, ki jih izvršujejo v industriji. Natančna zakonodaja v tem pogledu je popolnoma možna.

Predsednik proučuje na to **uvozne carine.** Sedaj ne grozi ameriškim industrijam nikaka nevarnost vnanje konkurence. Naša dežela je izšla iz vojne manje pretresena, manje oslabljena, nego vse druge evropske dežele, ki so naše konkurentinje v industriji. Delo vzpostave bo slonelo na moči produkcije in pomožnih virih teh narodov v bodočih letih. Oddaljeni smo od najmanjše nevarnosti vnanje konkurence, vendar je verjetno, da pridejo odnošaji, ki bodo jako olajšavali izhode v inozemstvo za ameriške tovarnarje v letih, ki pridejo. Dasi predvideva ta ugodni položaj in ta procvit, ki se bosta nudila ameriški trgovini in industriji, opozarja predsednik kongres na potrebo posebnega postopanja, da se bodo pospeševale ameriške kemične in barvne industrije — industrije, ki naj ovirajo nemški uvoz takih izdelkov, in to ne le, da bo dopuščen razvoj teh ameriških industrij s trgovinskega gledišča, ampak tudi v namen modrosti.

Zedinjene države se ne boje, pridružiti se programu mednarodne razorožitve, vendar hočejo ohraniti intaktne tovarne kemičnih izdelkov, s katerimi se dosezajo eksplozivne snovi in dušilni plini. Nemška kemična industrija, s katero stopamo sedaj v konkurenco, je bila in bo mogla biti še sposobna, da si v gotovem trenutku pridobi zopet monopol, ki bi jej omogočil, da nam bo dajala občutiti konkurenco pri izdelku, ki je posebno perfiden in nevaren.

Govoreč o prednostnih carinah, ki bi mogle zadeti trgovino Zedinjenih držav, meni predsednik, da ni želeti, da bi začeli s politiko gospodarskih represalij, vendar sodi, da bi moglo biti to dejstvo v okvirju možnosti. Komisija za carinarske tarife mora imeti pripravljen program, revidiran v smislu sedanje zakonodaje.

Nato govori Wilson o ženski volilni pravici, priporoča toplo želje sufragistinj, zahteva za svojo deželo privilegij, da ona prva predloži veliko reformo. Predsednik izraža željo, da bi telefone, brzojave in železnice videl povrnjene privatni industriji, vendar pa naj bodo podrejene enotnemu postopanju in naj bi se prilagodile interesu občinstva. Kar se tiče zabrane prodaje alkoholičnih pijač, priporoča predsednik dodatek k prejšnjim odredbam, ki bo izključal prepoved vina in piva.

Wilson zaključuje: Nadejam se z vso iskrenostjo, da se skoro povrnem na svoje mesto v Washington, da se bom skupno z vami bavil z vprašanji, ki neizogibno zahtevajo mojo prisotnost pri delu mirovne konference, glede vseh podrobnosti uprave in svetov, ki utegnejo potrebovati delovanja moje izvrševalne oblasti.

Domače vesti.

Prodaja soli. Finančno nadzorništvo naznanja, da se s 26. t. m. prične prodaja soli občinstvu v prodajalnicah monopolskih predmetov v mestu in spodnji okolici.

Umrl je v Ljubljani generalni vikar Janez Plis. Dasi je živel in deloval tiho in daleč proč od svetovnega šuma, so ga vendar pokopali z velikimi častmi. Skromen mož je imel veličasten pogreb. Na zadnji poti so ga spremili: knezoškof Jeglič, župan dr. Tavčar, nad 100 duhovnikov, veliko število zastopnikov raznih oblasti, korporacij in društev ter velika množica ljudstva.

Pozor na bombe in ročne granate! Po nalogu vrhovnega poveljstva opozarja občina ljudstvo ponovno na veliko nevarnost, ki izhaja od bomb in ročnih granat. Priporoča se vsem, da opozorilo posebno otroke na zelo nevarno igro z omenjenimi projektili.

Slovensko gledališče. Repertoar tega in prihodnjega tedna se je radi nepričakovanih težkoč izpremenil v toliko, da se ponovi v soboto, dne 24. t. m. ob 8 zvečer Etbin Kristanova drama »Samosvoj« in se vprizori v nedeljo popoldan »Pohujšanje v dolini Šentflorjanski«. K. Schönherrjeva drama »Žena vrag« se vprizori prvič v torek, dne 27. t. m. ob 8 zvečer. — Opozarjamo ponovno na **II. benefično predstavo** angažiranega ansambla, ki se vrši v petek, dne 30. t. m. ob 8 zvečer. — Vprizori se ob tej priliki I. Cankarjeva drama »Hlapci«. — Za »Ženo vraga« je potreben igralec na harmoniko in prosim onega, ki bi hotel proti primerni odškodnini sodelovati s svojim godalom, da se javi pri meni ob večernih vajah, od 8 ure naprej. Ravnatelj.

Planinci polete ob ugodnem vremenu v nedeljo, 25. majnika na **Volnik.** Iz Trsta peš, s tramvajem ob 7'58 ali z vlakom drž. žel. ob 7'30 zjutraj na Opčine. Tam sestanek pri glavni tramvajski postaji. Odhod na Volnik ob 8 in pol. Živeža za ves dan in potno izkaznico je treba vzeti s seboj. Volnik se ne odlikuje le po svojem krasnem, obsežnem razgledu, temveč tudi po pestri flori, ki obdaja ta zeleni vrt zlasti v cvetočem majniku.

Promet v pristanišču. Priplули so včeraj: »Lovčen« in »P. Hohenlohe« iz Benetk, »Ariadne Irene« iz Kardiffa, »Galizca« iz Reke; odplули: »Fiorenza« in »B. Bruck« v Benetke, »Carsinia« v Filadelfijo, »War Earl« v Port Said.

Prodaja kuriva. Koks (po 20 kg na rdeče izkaznice se bo prodajal po 16 lir. stotink dne 23. 5. v naslednjih okrajih: Novo mesto: 2351—2600 (37) Anastasio 9. — **Stara mitnica:** 5701—5850 (36) Salice 7. — Sv. Jakob: 281—350 (30) Guardia 42, 351—500 (30) Cr. Cancellieri 110. (Modre izkaznice). S. M. M. Zg.: 151—300 (2) S. M. M. Zg. Bivio 8. — Škedenj: 1—200 (3) Škedenj 500. — **Sladko olje** (10 kg na rdeče izkaznice) po 52 kr. stotink kg. **Stara mitnica:** 5501—5700 (36) G. Caprin 19.

Slovenski igralci priredijo v nedeljo, dne 25. t. m., v dvorani Narodnega doma pri Sv. Ivanu gledališko predstavo. Igrala se bo A. Pittanijeva črama v enem dejanju iz ruskega življenja »Volkovi« in W. Frerkingova komedija v enem dejanju »Ozdravljena«. Sodelujejo gg. R. Pregarc, I. Gabršček, K. Terčič, C. Bratuž in gdč. L. Vovkova, L. Bizjakova. Začetek ob 6 in pol popoldne. Po končani predstavi bo prosta zabava.

Poizkušen samomor in aretiranje nekega vojaka. Bersaljerski narednik Josip Martini se je včeraj ob 2 pop. obstrelil s samokresom v neki brivnici, a vojak Emanuel Glavino je izkoristil zmešnjavo ter mu ukradel listnico z 200 lir. Ranjenca so peljali v vojaško bolnišnico na Vrdeli, a tatinskega vojaka, ki je dezerter, so aretirali.

Padel je s kočije. Neki izvoščck je včeraj ob 5 pop. v ulici Giulia padel s kočije in se zelo poškodoval. Na rešilni postaji so mu dali prvo pomoč.

Hotel se je peljati. Feliks Svor, star 12 let, je včeraj splezal na neki avtomobil, toda po kratki vožnji je padel in dobil razne poškodbe po glavi in nogah. Peljali so ga v mestno bolnišnico.

Nenadna smrt. Ivanka Gaiotto, stara 70 let, je včeraj nenadoma umrla v svojem stanovanju, v ul. Farneto 33. Zdravnik z rešilne postaje je ugotovil smrt.

Razne vesti.

Dvomljiva kost. K slavnemu naravoslovcu Richardu Owen, nadzorovatelju zbirk v britskem muzeju v Londonu, pride nekega dne sluga tedanjega prvega angleškega ministra lorda Johna Russela. Sluga izroči učenjaku v papir zavito močno kost in mu da pismo, v katerem ga lord Russel prosi, naj bo tako prijazen in mu pismeno naznani, od katere živali je ta kost. Učenjak gleda in vidi na prvi pogled, da je čisto navadna svinjska kost. Maje z glavo in premišljuje, zakaj zahteva prijatelj Russel pismeno potrdilo za tako vsakdanjost; vendar pa napiše listek in pošlje slugo s kostjo in spričevalom domov, upajoč, da mu bo lord stvar že raztolmačil. Ko pa preide več dni in nu nihče nič ne pove, gre k ministru in ga vpraša, kaj je mislil s tem. »A ja, kost,« pravi minister in se smeje. »To je kost od šunke, ki mi jo je poslal predsednik Grant iz Amerike s pripombo, da je šunka medvedova. Pojedel sem jo tudi kot tako, nazadnje sem pa vseeno začel dvomiti in sem Vas prosil za Vaše mnenje. Poslal sem mu sedaj kost in pa Vaše spričevalo v Washington. Obljubil mi je pravo medvedovo šunko in mora mi jo dati.« — »Tako, tako,« pravi Owen, ki je tudi rad kaj dobrega prigrizel. »Če Vam pa sedaj predsednik pošlje še eno šunko in jo bom zopet moral preiskati, Vas prosim, da pustite tudi meso gori. Potem bom veliko lažje videl in spričal, čigava je kost.«

Borzna poročila.

Trst, dne 22. majnika 1919.

Borza brez poslov.

Tendenca neizpremenjena.

Tečaji:

Cosulich (Austroamericana)	710—	730
Dalmatia (Parobr. dr.)	380—	400
Gerolimich	1700—	1760
Lloyd	1075—	1125
Lussino	1700—	1750
Martinolich	500—	525
Navigazione Libera Triestina	1750—	1820
Oceania	525—	575
Premuda	670—	680
Tripcovich	600—	625
Assicurazioni Generali	16800—	17100
Riunione Adriatica	3300—	3400
Cement Spalato	380—	410
Krka	370—	385
Ladjedelnica v Tržiču (Cantiere Monfalcone)	380—	400
Tržaški Tramway	225—	240

Poslano*)

Sežanskemu občinstvu!

Za časa mojega bivanja v bolnici se je vtihotapil nenadoma neki neznan nesramnež v mojo brivnico. Proti soprogi je rekel, da misli brivnico kupiti in naj ga pusti 14 dni delati, da vidi, če gre dobro. Vse to je bila nesramna špekulacija, da izve moj položaj in razmere, namreč da sem bolan in da sem bil začasno nezmožen za delo. Ta čas sedaj ta človek zlorablja. Dovolj nesramno je, na tako nepošten način po Sežani kruha loviti in ga vzemati bolnemu družinskemu očetu, za katerega veste, da vas je dobro in točno postregel od začetka do danes. Zato se ne odvračajte sedaj od mene brez vsakega vzroka, temveč me v dvojni meri podpirajte, da mi vsled te konkurence ne bo treba stradati.

Najtopleje se priporoča

VEKOSLAV KLEIN
brivec v Sežani.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu veleva zakon.

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 1'—. Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 2'—.

ŠIVALNI stroj prodam, 90 lir, ul. Manzoni št. 17. vrata 2, pritličje. 3701

PLESNO VESELICO prirede fantje iz Vrpolja pri Vipavi 25. t. m. Pričetek ob 3 pop.

URAR sprejema popravila ur vseh vrst. Delo točno, cene zmerne. Velkavrh, ul. Tigor 5. III.

IŠČE SE gospodična, vešča v slovenščini, nemščini, italijanščini, ter slovenski stenografiji. Ponudbe pod »Iz dobre družine« na ins. odd. Edinosti. 3699

KUPUJEM vsakovrstne vreče, Jakob Margon, ulica Solitario 19. 3698

SPREJME se čevljarski delavec. Farneto 33. 3693

PRODAM takoj travnik, obdelano zemljišče z vinogradom, tri njive obsega v Žavljah pri Trstu. Anton Jerkič, fotograf, Trst, ul. Roma 24. P 111

IZBER klobukov, beli slamnati, za birmo in vedno novomodni za dame, cene nizke. Sprejemalo se tudi naročila in popravljanje v novem modnem salonu ul. Barriera 28, III. 3665

FOTOGRAF A. JERKIČ, Trst, ul. delle Poste št. 10. Gorica, Corso št. 36 na dvorišču. P 1233

†

S tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da je naš ljubljeni soprog, oče sin, ozir. brat in svak

Fran Obersnel

bivši policijski nadzornik

po kratki in mučni bolezni dne 16. t. m. v Radgoni, mirno v Gospodu zaspal.

TRST, 22. majnika 1919.

Žalujoči ostali:

Josipina, soproga. Irma, hči. Ivan in Marija, starši. Josip, Alojz, Anton, Dominik, bratje. Marija, Josipina, Amalja, sestre. Svaki in svakinje.

†

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš nepozabni in predragi soprog, oče, tast in stari oče

Franjo Uršić

šolski ravnatelj in nadzornik v pokoju

v 76. letu svoje starosti, po dolgi in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, 19. t. m., izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb predragega pokojnika se je vršil v torek, 20. t. m., iz hiše žalosti v Opatiji iz vile Lunaček na pokopališče.

OPATIJA, 19. majnika 1919.

Žalujoči ostali:

Antonija Uršić roj. Rovis, soproga.

Ljubimir, sin. — **Marija** por. **Lunaček, Mila** por. **Wrus, hčeri. Adolf Lunaček, Rudolf Wrus** (odsotna), zeta. — **Adolf Lunaček, Bogomil Wrus** (odsotna), **Dušan Wrus, Boris Lunaček,** vnuki.

†

S potrtim srcem naznanjamo tužno vest, da je danes po dolgi in mučni bolezni v naročju svojih dragih mirno v Gospodu zaspala naša preljubljena soproga in mati, gospa

Marija Race roj. Furlan

Pogreb drage pokojnice se bo vršil danes, v petek, 23. t. m., ob 4 popoldne iz hiše žalosti ulica Giulia št. 69.

TRST, 22. majnika 1919.

Zalujoči: Dario, soprog. **Darko,** sinček, in sorodniki.

Novo pogrebno podjetje, Trst, Corso 47.

Velik javni PLES

priredi poljska mladina v Rheinbergu na binkoštno nedeljo, 8. junija t. l. v Polju. Svira godba iz Prvačine. K obilni udeležbi vabi mladina.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. MRAČEK TRST

Corso 24, I. nadstropje

Ordinira od 9 - 12 dop. in od 3 - 6 pop.

Brezbolestno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje

Otvoril sem

zalogo vina na drobno in debelo

pri gospe Križman II v Bazovici.

Obenem se priporočam — TENCE.

Javen ples

prirede fantje v Malem Repnu 9 junija. Svira godba s Proseka. K obilni udeležbi vabi mladina.

Velika zaloga vsakovrstnega italijanskega

belega in črnega vina

na debelo.

Po cenah brez konkurence.

V vili Žnideršič — Opčine

!! ZA BIRMO !!

Velika izbira vsakovrstnih zlatih in srebrnih daril.

Alojzij Povh, Trst, Trg G. Carlo II št. 3

(prej Trg Barriera vecchia).

Novo skladišče.

Veliko skladišče klobukov dežnikov, belih in pisanih srajc, platna, žepnih robcev, moških nogavic itd. itd.

K. CUENKEL, Trst, Corso Štev. 28

Cene zmerne. Postrežba točna. Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Kisova kiselina

v velikih in navadnih steklenicah se prodaja v skladišču

RUGGERO GAMBEL Trst

ul. Pier Luigi da Palestrina 2

vogal ul. Coroneo. — Telefon 24-03.

IZREDNA PRILIKA!

Vino Marsala 17 stop. L 4. I. Vino Vermouth 16 stop. L 4 l. Vino Chianti (2litrska steklenica) L 3.60. Fina žganja in rum L 8 l. Konjak L 10 l.

Na debelo in drobno prodaja

Križmančič, XXX. ottobre (ex Caserma) in Valdirivo 34.

Velika zaloga

italijanskega **OLJA** vseh vrst

po konkurenčnih cenah

v Trstu, ulica Commerciale št. 5

pri tvrdki

J. PIPAN & C.

Dr. FRANZUTTI

ZOBOZDRAVNIK v Trstu, ul. Gioachino Rossini štev. 12, vogal ul. delle Poste. Tehniški vodja A. Johnscher, dolgoletni asistent Dr. J. Č rmak. - Izdiranje zob brez bolečin. Plombiranja. Umetni zobje.

JADRANSKA BANKA

D cla. glav. K 30,000.000, Reserve K 8,000.000

Centrala: TRST

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar

Ekspozitura: Kranj.

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sprejema vloge v Liran

na hranilne knjižice proti 1½% letnim obrestim v bancognro-prometu proti 3% letnim obrestim. Na odpoved nevezane zneske sprejema po najugodnejših pogojih, ki se imajo pogoditi od slučaja do slučaja

Daje v najem varnostna predala (Safes deposits).

Blagajna posluje od 9 do 13.

CHIANTI

Na podlagi brzojavke štev. 139 uvrščene v „Edinosti“ 12. t. m. so bili v torek, 20. t. m. popoldne na tovorjeni pri tvrdki

J. Parčina, v Trstu, ul. Torrebianca št. 20 (Telefon 29-53)

prvi vagoni najfinejšega vina

CHIANTI „Valle d'oro“

glasovitega posestva La Rocca“ tvrdke Altini & Serafini, San Miniato di Firenze.

Vino se prodaja v originalnih 2litrskih steklenicah po **L 4.80** steklenica. — Reklamna cena.

CHIANTI! CHIANTI! CHIANTI!